

Tlačová konferencia Národnej banky Slovenska

dňa 30. 3. 2022

Peter Majer, hovorca NBS

...(prerušený záznam, pozn. prep.)... na jarnej tlačovej konferencii. Informácie, údaje a súvislosti predstaví guvernér, Peter Kažimír, a viceguvernér, Ľudovít Ódor. Teraz poprosím pána guvernéra o úvodné slovo.

Peter Kažimír, guvernér NBS

Ďakujem veľmi pekne, prajem vám všetkým príjemný dobrý deň a zároveň vás samozrejme všetkých vítam na pôde Národnej banky Slovenska. Asi vás neprekvapím, ak začnem s informáciou, že dobré správy sa už dávno, dávno minuli. To, v čom žijeme už tretí rok je také jedno prognostické peklo, pretože máme za sebou dva roky niekoľkých covidových vln, žili sme na húsenkovej dráhe, do toho prišiel vážny vojenský konflikt v bezprostrednej blízkosti slovenských hraníc. To všetko samozrejme je spojené s obrovskou neistotou. Myslím si, že na Slovensku, ani v Európe, ani vo svete neexistujú prognostici, analytici, ktorí by za svoj život zažili podobné skúsenosti a vedeli by čerpať z nejakého časového radu údajov, napríklad. Takže opäť vás asi neprekvapím, ak poviem, že v tejto situácii neprichádzame pri našej predikcii s konkrétnymi pevnými číslami, ale budeme pracovať s niekoľkými scenármi, ktoré vám dnes úplne detailne predstavíme. Budeme pracovať s tromi scenármi ďalšieho ekonomického vývoja. Ten prvý by som pomenoval vojnový scenár, druhý dramatický vojnový a tak isto uvádzame scenár bez vojny. Je to preto, aby sme si všetci uvedomili, že ten príbeh by aj bez vojnového konfliktu na Ukrajine mal v sebe istú drámu, pretože mali sme tu už istý tlak na rast cien, isté spomalenie ekonomického rastu, takže preto uvádzame aj takýto scenár. V týchto scenároch, ktoré o chvíľu predstavíme, sa dozviete, že predpokladáme, že priemerná inflácia, index rastu cien na Slovensku v tomto roku sa bude pohybovať niekde okolo úrovni 8 %. V ďalšom roku 2023 predpokladáme ďalší rast inflácie a to podľa toho, ktorý scenár sa naplní, niekde na úroveň 10 až 14 %. Samozrejme takýto nárast cien v krajine bude znamenať aj v tomto aj v budúcom roku pokles reálnych miezd. Ešte sa pristavím pri ekonomickom raste, bohužiaľ nárast cien bude doprevádzaný oslabením ekonomického rastu. Predpokladáme, že naša ekonomika sa v najbližších troch rokoch, tzn. rokov 2022, 2023, 2024 bude niekde hýbať, bude plávať niekde medzi 2 až 3 %. Ak by sme zažili ten horší dramatický scenár, tak by sa ekonomický rast v budúcom roku dokonca mohol aj zastaviť. No a tu už vlastne hovoríme o ekonomických škodách, pretože vojny so sebou nesú nielen ľudské tragédie, ale aj obrovské

ekonomické škody. V tom našom prípade odhadujeme, že následky vojny by Slovensko mohli stáť niekde v rozhraní medzi 4 až 7 % hrubého domáceho produktu, to znamená, že niekde medzi 4 až 7 mld. EUR. To znamená - toto sú tieto správy, s ktorými som vás chcel oboznámiť na úvod a teraz poprosím pána viceguvernéra, aby pokračoval v detailoch. Ďakujem.

Ludovít Ódor, viceguvernér NBS

Dobrý deň všetkým, tak ja by som tak len detailnejšie popísal tie scenáre, o ktorých v súčasnosti uvažujeme. V zásade ako vidíte od tej finančnej krízy 2009 asi už máme štvrtú takú vec, ktorá by mala nastať raz za sto rokov, ale nejak sa to do našich životov naakumulovalo do veľmi krátkeho obdobia a preto aj tie správy, ktoré dnes prinášame, nie sú veľmi pozitívne a už ten samotný vývoj pred vojnou nebol úplne priaznivý. Takže možno by som začal s tým, ako ten konflikt alebo ako tá agresia ovplyvní našu ekonomiku. Samozrejme ten prvý kanál, ktorý každý uvažuje je obchod, kde síce na strane exportu nevidíme také veľké priame väzby, ale pochopiteľne na strane dovozu je to veľmi intenzívne a potom sa to pretaví do vyšších cien a tie vyššie ceny niekto musí zaplatiť a samozrejme z časti je to možné kompenzovať z krátkodobého hľadiska možno z niektorých naakumulovaných úspor, ktoré sme videli počas pandémie, ale dlhodobá miera úspor nemôže až tak výrazne klesnúť, takže bude to citelná strata aj pre spotrebu domácností. To je na tej pravej strane a na tej ľavej strane vidíme ako ten zahraničný dopyt nás ovplyvní, ale ako som spomínal - tam nevidíte nejaký výrazný pád, lebo zatiaľ na tom krátkodobom horizonte tie naše exporty do Ruska nemajú nejaký veľmi silný význam. Čo sa týka scenáru bez vojny, chceli sme vlastne poukázať na to, kde sú asi tie náklady tej agresie - tak preto sme pripravili aj scenár bez vojny, aby ste videli, že už vlastne v takom scenári sa uvažovalo s relatívne výrazným nárastom cien plynu, čo môžete vidieť na tej pravej strane, kde tá naša predikcia na základe tých dát, ktoré sme mali vtedy z trhov, kde sa obchoduje s týmito komoditami, tak tá čiara je dosť výrazne nižšie oproti tomu, čo skutočný svet vlastne potom priniesol. Takže tak či tak aj bez toho, bez vojny by sme boli s energiami výrazne vyššie a tá inflácia by narástla kvôli tomu o 1,6 - možno v budúcom roku až do 2,2 percentuálneho bodu v tom roku 2023 a v tomto roku o 1,6. No ako sme nastavovali tie scenáre - nie je to jednoduché, lebo tá situácia, tá neistota je naozaj obrovská, tak sme hľadali najmä tie kanály, ktoré môžu byť veľmi silné. Ako som spomínal - tie priame vývozy nie sú až také dôležité, ale minimálne treba spomenúť aj to, že práve Rusko a Ukrajina vyvážajú do sveta mnohé aj potraviny, aj základné kovy, ktoré potom potrebujeme na výrovu rôznych vecí v priemysle, takže nielen tie energetické komodity a iné komodity môžu jednoducho chýbať v tom výrobnom procese a samozrejme na druhej strane v závislosti od tej vojny aj ich cena môže byť výrazne

iná. Takže v tom mierno - miernejšom scenári sme rátali stáť tým kratším trvaním vojny a v tom dramatickejšom scenári samozrejme s takou dlhšou eskaláciou problému, kde možno aj chýbali aj nejaké suroviny energetické na našom trhu. To, čo je teraz ešte málo viditeľné, ale do budúcnosti môže mať relatívne signifikantný vplyv, to sú fiškálne náklady nielen preto, lebo aj vláda samozrejme kupuje naftu do áut alebo nejaké jedlo, ale aj kvôli tomu, že aj tie mechanizmy v sociálnej sieti, aj pri dôchodkoch sú nastavené tak, že sa kompenzuje nárast cien a keď ten nárast cien vybehne v týchto rokoch, tak s odstupom času sa to musí prejaviť aj na strane výdavkov vo verejných financiách. Takisto tie vyššie náklady vidíme s humanitárnou pomocou, vyššie náklady môžeme potom vidieť aj možno s nejakými dodatočnými investíciami či už vo obrane alebo v inej infraštruktúre. Takže pre verejné financie tiež agresia neznamená nič pozitívneho. Kde možno je niečo pozitívne, samozrejme pri takejto situácii ťažko vôbec hovoriť o pozitívnych veciach, ale to, čo môže pomôcť Slovensku, ktoré výrazne starne, je tá migrácia - keby sme vedeli zapojiť na trh práce z tých migrantov väčší počet najmä v tých profesiách, ktoré u nás jednak buď chýbajú alebo teda také profesie, kde tie kvalifikačné predpoklady sú splnené na strane tých migrantov, ale k tomu sa ešte vrátim o chvíľu pri ďalších slajdoch. Takže samozrejme každý z nás si vie predstaviť aj oveľa čiernejšie scenáre a svet je naozaj komplikovaný, ale keď sme sa na to pozreli z takého racionálneho hľadiska, tak tieto scenáre sa nám zdali byť ako také, ktoré by dobre mohli vystihnúť v optimálnom prípade tú situáciu v najbližších rokoch, dúfajme teda, že nebude potrebný ešte ďalší kýbel čiernej farby, keď budeme maľovať scenáre v letnej prognóze. Takže, keď sa pozeráte na predpoklady predikcie pri tých energetických komoditách tak otázka je, že kde je ten strop, kde je tá hranica vôbec pre ceny ropy aj ceny plynu. Naozaj ten konflikt môže mať veľmi intenzívny vplyv, aj tie sankčné opatrenia, ktoré ak sa zintenzívnia ešte viacej, tak nie je jednoduché predpovedať tieto čísla. K zahraničnému dopytu asi nepoviem viacej, ale na čo by som sa možno sústredil ešte, že čo to vlastne môže spôsobiť vyššia inflácia v oblasti súkromnej spotreby a spotrebiteľského dopytu - tak môžete vidieť, že v budúcom roku kedy by mali kulminovať aj tie cenové nárasty vzhľadom na to, že u nás regulované ceny reagujú na ten vývoj oneskorene, ak tam nedôjde k nejakým zmenám v tých regulačných rámcoch, tak naozaj čakáme aj v tom miernejšom scenári, aj v tom dramatickom prepade súkromnej spotreby v budúcom roku. K ekonomickému rastu sa dostaneme ešte v tej poslednej tabuľke a už pán guvernér spomínal, že na tej kumulatívnej báze čakáme, že to môže mať naozaj vplyv 4 až 7 % HDP v závislosti od toho, ktorý scenár bude realistickejší alebo realita, kde bude voči tým dvom scenárom. Keď sa pozrieme na infláciu a najmä na tie roky 2022 a 2023, tak tam jednoznačne vidíme, že tá časť inflácie, ktorá je generovaná naozaj vnútornými procesmi, to je tá modrá, je naozaj tá veľmi

malá časť a gro tej inflácie budú tvoriť energetické komodity a potraviny, v zásade tie trhy, ktoré sú ovplyvnené veľmi výrazne aj vojnovou agresiou. Čo sa týka verejných financií, verejné financie - zatiaľ sa zdalo, že v tom scenári bez vojny sme čakali, že čísla budú lepšie než v skutočnosti, ale momentálne odhadujeme, že v tých vojnových scenároch bude veľmi ťažké ísť s deficitom nižšie ako 4 až 6 % HDP. To je posledná taká informačná tabuľka, kde môžete vidieť tie naše jednotlivé scenáre aj voči zimnej predikcii, aj voči tomu, čo momentálne odhadujeme, že taký utopistický scenár bez vojny, ale hovorím - je to skôr na porovnanie, aby ste videli, že čo tá vojna môže spôsobiť. Zatiaľ možno z tej takej pozitívnejšej strany, že neočakávame prepád HDP, tzn., že neočakávame, že nebude rast na tom horizonte najbližších dvoch rokov, ale samozrejme oproti tomu scenáru bez vojny, keď tam vidíte čísla 4,2 - 4,5 - 3,0 - oproti tomu výkon ekonomiky bude výrazne zaostávať. A pri tej inflácii - ako už pán guvernér spomenul - tam bez vojny sme čakali takú postupnú normalizáciu - 4,6 v budúcom roku, 1,6 v roku 2024 - teraz bohužiaľ sme to museli zmeniť do blízkosti dvojciferných hodnôt, takže to zabolí pochopiteľne ekonomiku a takisto aj verejné financie. Čo sa týka zamestnanosti, tam si myslíme, že môžu v tých určitých scenároch nastať aj poklesy napriek tej možnej migrácii, ale to bude súvisieť so zníženým dopytom zo strany obyvateľstva a možno so znížením exportu. Takže zatiaľ to prosím berte ako také indikatívne scenáre, naozaj nemáme tú schopnosť vidieť do budúcnosti. Snažili sme sa do tých scenárov dať maximum možných informácií, ktoré máme k dispozícii, ale v tejto technologickej dobe a najmä vo vojnových časoch platí, že to, čo ste mali informáciu pred piatimi minútami, je už veľmi stará informácia, a preto skôr to berte ako nejaký možný vejár, kde tá skutočnosť sa môže hýbať v najbližšom období. Takže toľko asi z mojej strany, ďakujem pekne.

Peter Majer, hovorca NBS

Ďakujem za prezentáciu, dodám, že všetky informácie aj grafy, ktoré ste práve videli, už sú na našej stránke, no a prvú otázku má RTVS, nech sa páči.

redaktorka, RTVS

Mohli by ste, prosím vás, tak zhrnúť a zrekapitulovať čo v najbližších týždňoch čaká obyvateľov napríklad na pulloch obchodov pokiaľ ide o zdražovanie základných potravín, tých základných komodít? To je prvá otázka.

Ludovít Ódor, viceguvernér NBS

Ono všetky tieto prognózy sa menia veľmi výrazne skôr na tom strednodobom horizonte, kedy energetické komodity sa prejavujú v regulovaných cenách, preto na tom krátkodobom horizonte stále čakáme infláciu v blízkosti ako vidíte na úrovni, keď tam vidíte 2022 - tak v tom miernejšom scenári je 7,6 a 7,8 v dramatickom, čo je veľmi blízko toho, čo je súčasná miera inflácie, takže nepredpokladáme v najbližších týždňoch nejaké výrazné zdražovanie, skôr je to scenár, ktorý sa bude nabaľovať postupne, takže pri tých základných potravinách nečakáme nejaký skokový nárast v najbližšom období.

redaktorka, RTVS

Aké nástroje má vláda na zmiernenie dosahov tohto zdražovania pokiaľ ide o vplyv na obyvateľov?

Peter Kažimír, guvernér NBS

Nástroje sú samozrejme v rukách vlády v oblasti fiškálnej politiky, to znamená - to je otázka samozrejme - to nie je naša agenda, ale môžeme iba odporúčať a podporiť to, aby naša vláda, tak ako ďalšie vlády v Európe sa sústredili na tie najohrozenejšie skupiny, tie sú úplne jasné v každej spoločnosti, to sú rodiny s deťmi, rodiny, kde je iba jeden rodič, sú to starší ľudia samozrejme, takže to sú ohrozené skupiny, ktoré samozrejme z hľadiska ich spotrebného koša môžu byť viac ohrozené ako iné a to v prípade najmä, ak hovoríme o potravinách - pred chvíľou ste sa na pýtali - nárast cien potravín je priamo spojený s nárastom cien energií, napríklad cez cenu hnojív. Málokto si uvedomuje, že cena ropy a cena plynu priamo vstupuje v podstate aj do koncových cien hnojív a potom je tu samozrejme spojený nedostatok samotných produktov, ktorý môže byť spojený samozrejme aj s tým, že kľúčoví aktéri vojnového konfliktu patria medzi kľúčových exportérov niektorých druhov potravín, teda hlavne pšenice a ďalších obilnín, takže to všetko môže znamenať a predznamenáva ďalší tlak na ceny základných komodít a potom aj samozrejme polotovarov a tovarov z nich vyrobených.

redaktorka, RTVS

Skôr ma tak zaujíma, že

Peter Majer, hovorca NBS

Pardon, dáme priestor agentúre Bloomberg a potom sa ešte vrátíme, takže Bloomberg.

Daniel Horňák, Agentúra Bloomberg

Pán guvernér, chcem sa vás spýtať na nastavenie základnej úrokovej sadzby ECB vzhľadom na ten vývoj, ktorý je v Európe v eurozóne, aký je váš názor - či ECB pristúpi tento rok k zvýšeniu alebo by mala pristúpiť, resp. aký je váš názor na tú intenzitu, či niekoľkokrát by tá sadzba výhľadovo mala byť zvýšená. Ďakujem pekne.

Peter Kažimír, guvernér NBS

Neočakávate, dúfam, odo mňa mesiace, v ktorých by sa to malo udiat', aj to bolo dobre asi - späť vážne k veci. Určite tí, ktorí sledujú kroky Európskej centrálnej banky ale aj iných centrálnych bánk po zemeguli, tak si určite všimli, že na našom poslednom stretnutí vo Frankfurte sme urobili veľmi závažný krok, kde týmto krokom, keď sme v podstate ohlásili možné ukončenie nákupov alebo ak chcete kvantitatívneho easingu už v lete, to znamená oveľa skôr ako sme pôvodne predpokladali, tak to znamená, že si uvoľňujeme ruky na to, aby sme mohli potom v ďalších mesiacoch a ďalších štvrťrokoch reagovať aj zvýšením základných sadziieb. Tu si treba uvedomiť samozrejme riziko toho, čomu hovoríme fragmentácia na trhoch, v danom prípade tá os tej fragmentácie nemusí byť severo-južná ako sme na to boli zvyknutí posledných desať – pätnásť rokov, ale môže byť východno-západná vzhľadom na práve prebiehajúci vojnový konflikt a isté hrozby hlavne pre východnú časť Európskej únie a eurozóny. Takže budeme musieť pracovať samozrejme aj na mechanizmoch, ktorými budeme môcť adresovať tie riziká fragmentácie, odlišného vývoja v rôznych krajinách eurozóny, ale ak sa ma pýtate na nárast sadziieb, tak si myslím, že pokiaľ nedôjde k dramatickej eskalácii vojnového konfliktu, pokiaľ sa z neho nestane globálny konflikt, tak si myslím, že k prvému nárastu už by mohlo dôjsť v tomto roku, koncom tohto roku a sám by som si prijal, aby sme sa najneskôr do roka dostali z negatívneho pásma sadziieb. A samozrejme stále platí, stále bude platiť, že budeme sa rozhodovať na základe informácií a dát, ktoré budeme mať v danom okamihu keď budeme o týchto veciach rozhodovať.

Daniel Horňák, Agentúra Bloomberg

Ďakujem, ešte jednu otázku, ak môžem, váš názor na efekt nastavenia menovej politiky na slovenskú ekonomiku, na vývoj inflácie, čo ste prezentovali. Vidíme ako reaguje česká centrálna banka, poľská, maďarská – či si myslíte, že to nastavenie menovej politiky ECB nejakým spôsobom nepoškodzuje v tomto smere vývoj slovenskej ekonomiky. Ďakujem.

Peter Kažimír, guvernér NBS

Ak sa budete – niekde na našich prezentáciách je dosť možné, že máme tzv. R-star alebo rovnovážnu úrokovú mieru, tak ak by ste ju videli, tak si všimnete, že bohužiaľ podstata slovenskej ekonomiky so svojimi problémami je taká, že tá prirodzená úroková miera je veľmi nízka, má záporné hodnoty, z tohto pohľadu nám terajšie nastavenie určite neškodí. Pre niektorých kritikov si dovoľím iba upozorniť, aby sa pozreli naozaj do okolitých krajín, my samozrejme len – nemám v úmysle komentovať rozhodnutia iných centrálnych bánk a ich bankových rád o sadzbách - ale proste všimnite si, že sadzby v týchto krajinách sú oveľa – oveľa vyššie a inflácia v týchto krajinách je buď taká istá alebo dokonca vyššia ako v našej krajine. Tým pádom asi logicky vnímate, že rozhodnutie o sadzbách v danom momente nemá okamžitý vplyv samozrejme na výšku inflácie v danom momente. Čoho sa musíme ale obávať, a to už vzťahujem naspäť k politike ECB, je prenos týchto vyšších úrovní cien do tzv. sekundárnych efektov hlavne cez mzdy. Lebo aj pri tom ako sme poukazovali na Slovensku, ak naozaj - ak inflačné tlaky budú niekde medzi 10 – 14 % v budúcom roku, je podľa mňa úplne logické očakávať, že zamestnávateľia, resp. kolektívne vyjednávanie na Slovensku, ale aj v ďalších krajinách eurozóny bude tlačiť k rastu miezd a to samozrejme už je proste jav, ktorý môže byť začiatkom nejakej špirály a vtedy musíme konať. Takže preto naše rozhodnutie aj o nastavení základných sadzieb, ale aj rozhodnutie o tom, že sa vrátíme k štandardným nástrojom menovej politiky, musí brať do úvahy aj tieto sekundárne efekty.

Marek Mašura, Televízia TA3

Dobrý deň prajem, ja by som sa chcel opýtať na deficit - ten je podstatne nižší prognózovaný pre tento rok ako zatiaľ vychádza z toho odhadu oficiálneho ministerstva financií, tam je to okolo 5 %, tak chcem sa vás opýtať, že prečo vlastne ten deficit prognózuje v podstate nižšie ako vláda, keďže aj Ukrajinci svojim spôsobom budú vytvárať tlak na verejné financie vyššími dávkami a možno aj v súvislosti s rozpočtovou radou, keďže oni aj včera tiež podobný odhad zverejnili. Ďakujem pekne.

Eudovít Ódor, viceguvernér NBS

Tam my sme, ako vidíte, boli relatívne optimistickí, už v tom scenári bez vojny a väčšinou to teda súvisí s tým, že ako očakávame aj čerpanie niektorých eurofondov a tam my sme o čosi viacej konzervatívni v tomto smere a neočakávame nejaké veľmi rýchle čerpanie ani v tomto roku. To, čo z pohľadu verejných financií môže byť ale inak - lebo samozrejme naše čísla berú do úvahy len opatrenia, ktoré boli oznámené - ak bude potrebné, či už z obranných dôvodov, či už z dôvodov humanitárnej pomoci alebo nejakých ďalších kompenzácií, tak pochopiteľne ten

deficit môže byť vyšší. Tie naše čísla vychádzajú z tých skutočností, ktoré poznáme a možno sme trochu konzervatívnejší v oblasti investičnej aktivity.

Peter Kažimír, guvernér NBS

A ja by som dodal, že nikto nevie viac o deficite ako ministerstvo financií. Ďakujem.

Lukáš Dzivý, redaktor, Rádiožurnál

Dobrý deň, uvažuje sa o tom, resp. Rusko žiada od európskych krajín aby pri platení za plyn alebo iné energie platili rubľami, počítali ste aj s tým, ako by to mohlo zamávať s ekonomikou Slovenska?

Peter Kažimír, guvernér NBS

Najprv si musíme teda zobrať do úvahy, čo to znamená platenie rubľami, lebo to je proste vyslovená požiadavka, hrozba, môžeme to definovať rôznym spôsobom, ktorá zatiaľ nebola žiadnym spôsobom proste právne formulovaná, pokiaľ viem, ide o legálne kontrakty medzi krajinami a dodávateľom, teda firmou, ktorá zastupuje dodávateľa. Takže, to je nejaký formálny proces a samozrejme k tomu, ako sa dostať potom k rubľom je ďalšia otázka. Je otázka, či sa vedia odberatelia dostať k rubľom bez toho, aby porušili sankcie, napríklad. Takže to je záležitosť, ktorá sa netýka iba finančného sveta momentálne, ale zapája do seba rezorty zahraničných vecí, je to súčasť celkového pohybu alebo vzťahu ku konfliktu, ktorý sa tu vyskytuje. V našich scenároch táto záležitosť priamo nie je premietnutá, ale samozrejme pracovali sme so scenármi rôznych výpadkov dodávok plynu, pretože sme krajina, ktorá hlavne z hľadiska použitia v domácnosti patrí k naj - určite si pamätáte ešte zo škôl – že patríme ku krajinám, kde je najvyššia miera plynofikácie, tzn. hlavne použitia plynu ako média na kúrenie, čiže to je jedna oblasť a v ďalšom - proste sme krajina, ktorá je vysoko intenzívna z hľadiska použitia plynu aj v oblasti priemyslu, takže to sú parametre, ktoré sme brali do úvahy v prípade ďalšieho ekonomického rozvoja.

Ludovít Ódor, viceguvernér NBS

Ja len to som chcel, že ak by sme to mali jednoducho zhrnúť, tak samotná mena nerobí veľký problém z pohľadu ekonomiky, tá môže robiť problém z pohľadu toho, kde zohnať, ako zohnať, či porušíme sankcie, či nie, že tá samotná mena ako platíme, nie je až taký problém. Problém môže byť, ak to bude nejaká zámienka na to, že tým pádom ak sa to nestane, tak nebudú tie dodávky a tie objemy už potom sú dôležité pre našu ekonomiku, kde sme počítali aj rôzne

scenáre, čo by sa stalo, keby vypadlo – ja neviem – 10, 20 % tých dodávok, a to už je naozaj pomerne citelná záležitosť, čo môžete vidieť v takom to dramatickom scenári. Možno sa pýtate, že prečo 10 a 20, taký dramatický scenár – zatiaľ preto, lebo už tá vykurovací sezóna končí, že väčšinu toho ročného objemu domácností, ktoré sú dôležité, už nejakým spôsobom vyčerpali, tak preto - to je jeden dôvod a druhý dôvod je samozrejme taký, že sú isté možnosti ako aj v rámci Európy kompenzovať možno niektoré tie štáty ako Slovensko, ktoré je veľmi naviazané na niektoré energetické komodity z Ruska. Sú krajiny, ktoré menej a zatiaľ sa zdá, že by tá kompenzácia tam mohla byť.

Michal Rybanský, Televízia JOJ

Chcel by som sa opýtať, krízové časy prinášajú aj krízové rozhodnutia, spomínali ste tie – obdobie covidu, teraz tu máme tú vojnu, stále častejšie sa objavujú také hlasy, že tá situácia vo verejných financiách by sa sčasti mohla nejakým spôsobom sanovať úpravami v 2. pilieri. Ako vidíte vy reálne to, že by sa, dajme tomu, vláda siahla na percentuálny príspevok obyvateľov, aby sa zapláťali diery v sociálnej poisťovni, prípadne že, či je reálne, že by mohlo prísť k ešte radikálnejším rozhodnutiam.

Peter Kažimír, guvernér NBS

Tak toto je otázka, na ktorú nemôžeme reagovať inak, ako tak, že si myslíme, že penzijný systém má aj bez vojny a covidu množstvo problémov ako, takže pamätáme si zásahy v poslednom období, ale pamätáme si krehkosť toho systému od samotného vzniku, takže my sme očakávali, veď je známe aj vyjadrenie Bankovej rady Národnej banky Slovenska z minulého roku, kde sme jasne pomenovali konkrétne míľniky, ktoré si myslíme, že by pri stabilizácii penzijného systému mali politici dosiahnuť. Ale to je samozrejme otázka vôle a ochoty dosiahnuť nejaký konsenzus, najlepšie cez formu ústavného zákona. Zatiaľ samozrejme v týchto scenároch sme vôbec nepočítali so zmenšením 2. piliera, ale 2. pilier má svoje obrovské problémy s výkonnosťou, s poplatkami, so stabilitou ako takou. Takže, myslím si, že úvahy o zmenšovaní 2. piliera by mali byť momentálne nahradené proste úvahami o stabilizácii penzijného systému ako celku, pretože z pohľadu udržateľnosti verejných financií je to popri zdravotníctve asi najkľúčovejšia časť verejných financií.

Peter Majer, hovorca NBS

Nevidím už žiadnu ďalšiu otázku, tak v takom prípade ďakujeme, že ste prišli a prajeme príjemný deň.

Ludovít Ódor, viceguvernér NBS

Pekný deň všetkým, dovidenia.